

Nr 222

Av herrar **Hansson** i Önnarp och **Hansson** i Skegrie, *om införande av öppen resultatutjämnning vid taxering till skatt för inkomst av jordbruksfastighet och rörelse.*

Riksdagen beslöt i fjol att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning rörande frågan om att i skattelagstiftningen införa rätt till förlustutjämnning. I nämnda sammanhang diskuterades också möjligheterna av införande av en öppen resultatutjämnning. I de likalydande motionerna I: 459 och II: 566 hade föreslagits, att en sådan för jordbrukets vidkommande skulle kunna uppnås genom ett utjämningskonto, som i princip skulle utformas på samma sätt som skogskontot. Bevillningsutskottet framhöll i sitt utlåtande nr 45, att från rent principiella synpunkter skäl kunde finnas, som talade för att möjligheterna till en sådan utjämnning övervägdes. Önskemålet härom borde dock enligt utskottet betraktas som en fråga på längre sikt.

Utvecklingen under senare tid synes emellertid ha gjort frågan om införande av resultatutjämnning betydligt mer aktuell än som förutsattes vid riksdagens ställningstagande i fjol. Det dåliga skördeutfallet för jordbruket och trädgårdsodlingen under fjolåret och den därmed följande stora inkomstminskningen gav belägg för nödvändigheten av att den gällande huvudregeln om beskattningsårets slutenhet för nämnda näringars vidkommande uppmjukas på sådant sätt, att en jämnare beskattning kan uppnås.

Det stora flertalet jordbrukare deklarerar enligt kontantprincipen. De har icke enligt gällande beskattningsregler någon tillfredsställande möjlighet till ändamålsenlig utjämnning mellan olika inkomstår. Olägenheterna härav framträder icke minst för de jordbrukare, som under flera år drabbas av svåra skördeskador och därmed följande ekonomiska förluster. En öppen resultatutjämnning synes oss kunna utgöra ett värdefullt komplement till den skördeskadeförsäkring, som den arbetande utredningen i denna fråga kan väntas föreslå. En skördeskadeförsäkring torde aldrig kunna förutsättas ge full täckning för de förluster, som uppkommer vid skördeskador. En kombination av skördeskadeförsäkring och resultatutjämnning skulle enligt vår mening ge ett effektivt skydd mot sådana förluster.

Rätt till resultatutjämnning bör i princip gälla för hela näringslivet. Men det måste för vissa delar av detsamma betraktas som mera angeläget och brådskande med en sådan reform. Inom jordbruket måste man alltid räkna med mycket varierande skördeutfall och därmed ojämnhet i inkomsterna. Detta förhållande måste bli mera framträdande med det nya prissättnings-

system för jordbruket, som skall tillämpas fr. o. m. nästa produktionsår. Det har vid detta system förutsatts, att större variationer i fråga om inkomsterna för olika år skall kunna inträffa.

För jordbrukets binäringar, trädgårdsodlingen och fisket, synes oss också starka skäl tala för att rätt till resultatutjämning snarast möjligt införes. Här liksom i jordbruket gäller, att inkomsterna till följd av väderlekens inverkan och andra faktorer, över vilka företagarna icke kan råda, i hög grad varierar mellan olika år.

Rätt till resultatutjämning skulle för jordbruket och dess binäringar även möjliggöra bättre planmässighet i investeringsverksamheten. Sådana investeringar, för vilka skatteprogressiviteten spelar den avgörande rollen och vilka icke är motiverade ur rationella driftsynpunkter, skulle därigenom i det stora hela kunna undvikas. Det bör också understrykas, att den ökade jämnhet i beskattningen, som skulle följa av en resultatutjämning, skulle ge kommunerna ett stabilare skatteunderlag.

Genom beslut av 1954 års riksdag har skogsägare rätt att göra insättning på särskilt skogskonto i bank, varigenom han erhåller uppskov med inkomsttaxeringen för ifrågavarande belopp till det år, då uttag från kontot sker. Skogskontoinsättningen möjliggör alltså en viss öppen resultatutjämning vad beträffar inkomster från skogsbruket. Det bör vara möjligt att enligt i stort sett samma principer införa ett allmänt utjämningskonto för jordbruket, trädgårdsnäringen och fisket. Ett sådant särskilt konto bör kunna möjliggöra en tillfredsställande resultatutjämning även för dem som redovisar inkomst enligt kontantprincipen.

Frågan om införande av rätt till öppen resultatutjämning bör därför bli föremål för utredning. I ett interpellationssvar i första kammaren den 30 november 1955 utlovade statsrådet och chefen för finansdepartementet, att frågan om resultatutjämning skulle bli föremål för utredning, när detta med hänsyn till tillgång på arbetskraft, som inte behövs för mer brådskande utredningsuppgifter, blir möjligt. Något förslag i ämnet skulle emellertid icke kunna föreläggas 1956 års riksdag.

Vi delar icke uppfattningen, att frågan om resultatutjämning för jordbrukets och dess binäringars vidkommande kan skjutas på framtiden. Det synes oss tvärtom, med hänvisning till vad ovan anförts, synnerligen angeläget, att denna utredning verkställes snarast möjligt, så att förslag om möjligt kan föreläggas redan innevarande års riksdag eller senast 1957 års riksdag. Det synes oss tänkbart, att ifrågavarande utredning för jordbrukets och dess binäringars vidkommande skulle kunna utföras av skörde-skadeförsäkringsutredningen, som beräknas kunna slutföra sitt arbete innevarande år. Såsom vi ovan anför, bör en resultatutjämning kombineras med en skörde-skadeförsäkring, och frågorna bör då kunna lösas samtidigt. Därest så befinnes lämpligare, bör dock frågan kunna prövas på annat sätt och i ett större sammanhang för hela näringslivet.

Med stöd av vad som ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära skyndsam utredning rörande införande av öppen resultatutjämning vid taxering av inkomst av jordbruksfastighet och rörelse, så att förslag i avseenden, som angivits i motionen, kan föreläggas redan årets riksdag eller senast 1957 års riksdag.

Stockholm den 26 januari 1956

Stig F. Hansson

i Önnarp

Nils G. Hansson

i Skegrie